

ČESKÁ VIZE

= deset nejdůležitějších hodnot, na kterých by měla stát budoucnost naší společnosti

KRÁTKÁ (cca 40 řádků, 1 strana A4) ESEJ (sloupek, črta, úvaha, reflexe, komentář, dialog, výzva, poselství, zpráva, dopis, návod, kuchařka, seznam, grafika...) formulovaná pro závěrečný díl ročního cyklu diskusí KABINET HAVEL – Úsvit v Čechách, který se uskuteční 19. listopadu 2009 v Brně. www.usvitvcechach.cz

LIBOR GRUBHOFFER - ČESKÁ VIZE

zveřejněno v Kavárně iDNES.cz v pátek 2. října 2009

Zákon zachování štěstí aneb esence udržitelného vývoje šťastné budoucnosti v Čechách

Stále prožíváme jedinečnou dobu na cestě naší země od totalitní minulosti k vyzrálé demokratické společnosti. Dobu, která je již dostatečně vzdálená od neskutečně krásné euforie v prvních měsících a snad i létech po Listopadu 89, a ve které stále znovu a znovu narážíme na nejrůznější zklamání, ale také na nedostatek vlastní trpělivosti. Jsme permanentně rozčarováni z naší politické scény, ze stranické politiky, z partají a jejich často až neuvěřitelně odporných postupů. To vše mě znovu a znovu připomíná slova mého dědečka, moudrého venkovského hostinského, který jakkoliv v totalitě často a rád vzpomínal na tatíčka Masaryka a První republiku, neméně často také opakoval, že totiž politika je špinavá. Narodil jsem se a vyrůstal v totalitě a tak jsem s dědečkem vždy rád souhlasil, o špinavosti jakékoliv totalitní politiky jaksi nelze pochybovat. Teprve s naší úžasnou svobodou, přesněji ve fázi kocoviny z toho neopakovatelného zážitku znovunabyté svobody, jsme začali vnímat špinavosti politiky naší demokratické reality. A to nás znovu a znovu dokáže vyvést z míry.

Nebudme však smutní a neupadejme na mysli. Tak jako v přírodě platí zákony zachování hmoty či energie, u nás u lidí nejspíše funguje něco jako *zákon zachování štěstí*. A tak po velké euforii/pocitu až neskutečného štěstí z prožité Sametové revoluce muselo nutně následovat dlouhé období zklamání a rozčarování, které s určitými výkyvy přetrvává dodnes. Za vším je pouze člověk se všemi úžasnými schopnostmi a dovednostmi, ale také chybami a nedostatky. Platnost zákona o zachování štěstí nechť nás naplňuje optimismem, že po období trápení nutně přijdou světlé časy naplněné pocitem štěstí a radostí ze života, ze smysluplné práce pro člověka, pro lidskou společnost, pro přírodu.

Realita naší mladé demokracie provokuje nové a nové otázky. Snažme se na ně hledat odpovědi každý za sebe, s největší pravděpodobností dojdeme k **paralelám vztahů v rodině i ve společnosti**. Právě v těchto paralelách spatřuji nástroj na soustavné a cílené zlepšování vztahů ve společnosti. A tak namísto výčtu nejdůležitějších hodnot se pokusím provokovat naši vnímavost následujícími otázkami.

Jak to udělat, abychom jako bytosti a národ či občanská společnost zůstali potřebným způsobem sebevědomí, ale současně dostatečně pokorní a přiměřeně skromní? Jak dosáhnout, abychom nabyli potřebné trpělivosti a neupadali na mysli? Jak to udělat, abychom byli dostatečně empatictí a altruističtí? Jak dosáhnout kýženého stavu, že si nás naši blízcí i vzdálení sousedé budou nadmíru vážit a mít nás rádi? Jak docílit uctívání tradičních hodnot a respektování autorit?

Odpovědi na tyto otázky nejsou jednoduché. Nepochybně musíme začít každý u sebe, přesto to ale ještě vůbec neznamená, že součtem všech jednotlivých příspěvků za každého z nás vznikne společnost potřebných vlastností. V naší lidské společnosti sice platí něco jako zákon zachování štěstí, leč zcela jistě neplatí matematický zákon lineární kombinace; celek totiž není prostým součtem jednotlivých členů. Domnívám se, že tam je právě onen imaginární prostor pro politiku, stranickou i nestraničnou. Politika, jakkoliv námi voliči velmi často proklínaná a nenáviděná, představuje moment hybnosti i esenci udržitelného vývoje společnosti, ať se nám to líbí či ne.